**Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027 - 2029**

Kunnanhallitus 01.06.2026 § 74

Valmistelija

Harri Korhonen, kunnanjohtaja, puh. 044 493 8304

Kuntalaki 110 § Talousarvio ja -suunnitelma:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

**Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.** Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. (21.5.2021/419)

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kaavin kunnan taseeseen kertyneet alijäämät saadaan katettua vuoden 2026 aikana PKS Oy:n osakkeiden myynnin ansiosta.

Tämän hetkisen parhaan arvion mukaan Kaavin kunnan valtionosuudet olisivat lähellä nollaa kun ei oteta huomioon kotikuntakorvauksia. Verotulokertymän arvioidaan myös olevan hieman vuotta 2026 parempi, jos veroprosentteihin ei tehdä muutoksia.

Muuta huomioitavaa vuodelle 2027 on mm. vaalivuosi, mahdollinen talous- ja palkkahallinnon muutos, työllisyyden/työttömyyden kehitys, sijoitetun pääoman tuotto, investoinnit.

Maanantaina 25.5.2026 valtuustossa jätettiin kaksi valtuustoaloitetta. Molemmissa valtuustoaloitteissa oli talouteen ja toimintaan liittyviä esityksiä sekä vuodelle 2027 että talouden suunnitelmavuosille.

Talousarvion 2027 laadinnan pohjaksi on valmisteltu raamibudjettia, joka esitellään kokouksessa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus käy periaatekeskustelun talousarviosta 2027 ja edellyttää että vuoden 2027 talousarvio tulee olla tasapainossa.

Päätös

Päätösehdotuksen mukaan.

Toimenpiteet ja otteet

Toimialat

Kunnanhallitus 16.11.2026 § 145
51/02.02.00/2026

Valmistelija

Harri Korhonen, kunnanjohtaja, puh. 044 493 8304

Kaavin kunnan taseeseen kertyneet alijäämät on saatu katettua vuoden 2026 aikana Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n osakkeiden myyntivoitosta johtuen. Ylijäämää vuodenvaihteessa 2026 / 2027 on tasessa noin 3,0 milj. €.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 1.6.2026 § 74 edellyttänyt että vuoden 2027 talousarvio tulee olla tasapainossa. Toimielimet ovat kokouksissaan tehneet talousarvioesityksensä. Kustannusten nousua kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna on muodostunut mm. koulukuljetusten kustannusten kasvu, työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, korkealla tasolla olevat työmarkkinakustannukset (ent. ”sakkomaksut”) sekä lomautuksen vaikutus henkilöstömenoihin. Merkittävää on myös peruspalvelujen ennakoitujen valtionosuuksien jääminen noin 140 000 € negatiiviseksi. Alkukesästä ennakkoarvio oli että Kaavin kunnan peruspalvelujen valtionosuus olisi lähellä nollaa.

Talouden tasapainoa on haettu esityksessä omaisuuden myynnillä (Savon Kuituverkko Oy), metsästä saatua myyntituottoa kasvattamalla, Toimintakeskuksen purkamisen siirtämisellä tuleville vuosille, kaukolämpösopimuksen uudistamisella, hallintojohtajan viran täyttämättä jättämisellä sekä uusien investointien poistoaikojen muutoksella.

**Talousarvio esitys 2027**

| | |
|---|---|
| Toimintatuotot (ulkoinen) | 1 474 700 € |
| Toimintamenot (ulkoinen) | 7 634 770 € |
| **Toimintakate** | **6 160 070 €** |
| Verotulot | 6 816 000 € |
| Valtionosuudet | - 140 018 € |

| | |
|---|---|
| **Vuosikate** | **631 812 €** |
| Poistot | 712 650 € |
| **Tilikauden tulos** | **- 70 260 €.** |

Talousarvion sitovien tavoitteiden laadinnassa on erityisesti pyritty ottamaan huomioon Kaavin kuntastrategia vuosille 2026 – 2030. Kuntastrategian visiota, ”Oma Kaavi pimeessä loistava, rohkeasti uudistuva ja turvallinen”, noudatetaan talousarvioesityksellä.

Käyttötaloudessa on mm. varauduttu eduskuntavaaleihin, määrärahalla osallistavaan budjetointiin, kasvuloikka hankkeen myötä elinvoiman uudelleen resurssointiin, työmarkkinakustannusten säilymiseen korkealla tasolla, Hyte työhön liikunnan ostopalveluja hyödyntämällä. Yksityisteiden ylläpidon avustamista on hieman korotettu kuluvaan vuoteen verrattuna ja päätetty yksityisteiden peruskorjausten avustamisen periaatteet.

Investoinneista euromääräisesti suurin panostus kohdistuu Harjulan teollisuusalueen uudistamiseen ja ilmeen kohottamiseen. Harjulan teollisuusalueen investointiin on haettu Euroopan aluekehtys rahaston (EAKR) investointiavustusta. Toinen merkittävä investointikohde on Kuikkatien uimaranta-alueen uudistaminen vastaamaan nykyistä ja tulevaa käyttöä. Rakenteet ja rakennukset ovat elinkaarensa loppupäässä joten niiden uudistaminen on ajankohtaista. Kuikkatien alueelle sijoitettaisiin myös kauan odotettu matonpesupaikka sekä mahdollistettaisiin turvallinen avantouinti. Molempien hankkeiden toteutus jakantuu kahdelle vuodelle ja edellytyksenä on investointiavustus.

Tuleviin investointeihin varaudutaan suunnittelumäärärahoin. Määrärahavaraus on urheilukentän vaihtoehtojen kartoitukseen ja sunnitteluun sekä kiinteistöjen korjauksiin.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2027 - 2029 liitteen mukaisesti.

Päätös

Keskustelun kuluessa kuluessa Satu Viljamaa-Dirks esitti, että osallistavaan budjetointiin lisätään 27 000 € investointehin. Esitys raukesi kannattamattomana.

Keskustelun kuluessa Satu Viljamaa-Dirks esitti, että Kuikkatien uimarannan kehittämisestä 30 000 € varataan osallistavaan budjettiin. Esitystä kannatti Elvi Heikkinen. Koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava päätösehdotos, oli asiasta päätettävä. Äänestys suoritettiin puheenjohtajan esityksestä nimenhuutoäänestyksenä. JAA-ääniä annettiin viisi kappaletta (Räsänen Ari, Tiilikainen, Tirkkonen, Ruokolainen ja Räsänen Maija-Leena) ja EI-ääniä annettiin kaksi kappaletta (Viljamaa-Dirks ja Heikkinen). Äänin 5-2 kunnanjohtajan esitys jäi kunnanhallituksen päätökseksi. Viljamaa-Dirks asiasta eriävän mielipiteen, joka liitetään pöytäkirjaan.

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti talousarvion vuodelle 2027

seuraavilla yksimielisillä muutoksilla:
- sivu 12: lisätty omaisuuseriin rahasto-osuudet
- sivu 49: poistettu lause ”Vuoden 2027 tavoitteena on purkaa rakennus ja maisemoida tontti.”
- sivu 60: lisätty 20 000 euron investointi traktoriin.
- sivu 63: lisätty Kuikkatien uimarannan kehittämiseen lause “Hankkeen toteutuminen edellyttää ulkopuolista rahoitusta”.
- sivu 65: yhdistetty toimikunnat, toimielimet neuvostot ja nuorisovaltuusto, palkkio näihin yhdessä 30 € / kokous.

Toimenpiteet ja otteet

valtuusto